

Wrocław, dnia 09 czerwca 2017 r.

Szanowni Państwo,

Serdecznie zapraszamy do udziału w konferencji *Czary i zjawiska demoniczne w Europie Środkowo-Wschodniej w XVI–XVIII w.*, która odbędzie się w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego w dniach 23–24 listopada 2017 roku.

Magia, czary, okultyzm, duchy, zjawy i przeróżne widziadła towarzyszą społeczeństwom od zarania dziejów. Wiara w czary i czarownice (czarowników), a wraz z nimi zabobony, w niektórych kręgach kulturowych pozostały i są praktykowane po dzień dzisiejszy. Uwidacznia się to zwłaszcza w przypadku magii leczniczej, pozostającej na pograniczu magii i medycyny. Zjawisko posługiwania się czarami miało nie tylko w swoim zamyśle być wymierzone w uzyskanie efektu negatywnego, niszczącego działania, ale też dać danej jednostce możliwość wzbogacenia się, stąd przeróżne „pakty” zawierane z siłami nieczystymi, ale też opętania przez diabły, demony czy złe duchy i związane z nimi egzorcyzmy, mające prowadzić do uwolnienia osoby zawładniętej przez Szatana.

Świat okultyzmu, magii, zwłaszcza tej szkodliwej i związanych z nią szeregu przeróżnych istot, których część okazała się demoniczna i złowrogo nastawiona wobec pozostałych przy życiu ludzi, od wieków budzi zarówno zainteresowanie, jak i trwogę. Wierzenia w szkodliwą aktywność zmarłych zakorzeniona jest we wszystkich kulturach. Magia demoniczna przyzywać miała złe duchy o cechach demonicznych. Społeczeństwa średniowieczne, a po nich nowożytne przejęły tego typu wierzenia, których korzeni należy szukać jeszcze w pogańskich praktykach pogrzebowych. Z kolei strach przed złymi duchami, demonami, diabłem, zjawami bytującymi i błakającymi się w świecie żyjących czy „ożywieńcami” towarzyszył społeczeństwom od tysięcy lat. Z jednej strony wszyscy oni nie byli już jednostkami przynależnymi do społeczności żywych, z drugiej często za popełnione grzechy nie mogli znaleźć spokoju w świecie umarłych – zaświaty ich odrzucały.

Okres największego nasilenia egzorcyzmów, przeróżnych „paktów” z mocami diabelskimi, polowań na czarownice przypadał na stulecia XVI–XVIII, chociaż pierwsze stopy w Europie zapłonęły już w okresie późnego średniowiecza. Procesy o czary to szczególnie interesujący obszar badawczy, dający możliwość naukowcom

interdyscyplinarnego oglądu tej problematyki. Z jednej strony związany jest z pewną nutą tajemniczości, mamy do czynienia ze zjawiskami niewytłumaczalnymi, trudnymi do pojmowania przez ówczasie żyjących. Z drugiej zaś wokół problematyki polowań na czarownice narosło wiele mitów, przeinaczeń, wypaczeń, stereotypów, a wręcz przekłamań i błędnych wniosków, których potwierdzenia nie odnajdziemy w zachowanym materiale źródłowym (księgi sądowe). Weryfikowanie tez pojawiających się w starszej literaturze i falsyfikowanie mitów pozostaje ważnym zadaniem stojącym przed współczesnymi badaczami tego zagadnienia.

Proponowane zagadnienia badawcze:

- wierzenia i przesady związane funkcjonowaniem zmarłych w postaci duchów i zjaw oraz ich postrzeganie w społeczeństwie
- polowanie na czarownice
- zabobony, wróżby i przesady funkcjonujące w społeczeństwie nowożytnym – granica między magią a zwyczajem
- magia szkodliwa i magia lecznicza – występowanie i odbiór społeczny

Zgłoszenia na formularzu zgłoszeniowym wraz z informacją o tytułach referatów prosimy nadsyłać na adres poczty elektronicznej daniel.wojtucki@wp.pl, p.klint@wp.pl lub jakub.weglorz@uwr.edu.pl do 30 września 2017 r. Opłatę konferencyjną w wysokości 150 zł prosimy uiścić na konto 97 1090 2503 0000 0001 1093 9538 z dopiskiem: Historia „Czary i zjawiska demoniczne”. W ramach opłaty konferencyjnej organizatorzy zapewniają dwa noclegi oraz wyżywienie.

Łączymy wyrazy szacunku
dr hab. Paweł Klint
dr Daniel Wojtucki
dr Jakub Węglorz